

2016-10-10

Regionkontoret

Minnesanteckningar – Dialogmöte mellan lokala nämnders presidier och regionstyrelsens arbetsutskott

Tid: Måndag 10 oktober 2016 kl 13:00 – 16:00

Plats: Borgsalen, Regionens hus, Södra vägen 9, Halmstad

Närvarande politiker

Regionstyrelsens arbetsutskott:

Mats Eriksson, ordf, Stefan Bengtsson, 1:e vice ordf, Lise-lotte Bensköld Olsson, 2:e vice ordf, Dag Hultefors, ledamot, Per Stané Persson, ledamot,

Lokala nämnder

Falkenbergsnämnden: Niklas Erlandsson, ordf, Catharina Berghorn, vice ordf

Halmstadsnämnden: Hans Leghammar, ordf, Marita Johansson, vice ordf

Hyltenämnden: Anna Roos, ordf

Kungsbackanämnden: Christian Johansson, ordf, Helen Ung Le, vice ordf

Laholmsnämnden: Margareta Bengtsson, ordf, Lars Fritzon, vice ordf

Varbergsnämnden: Stefan Edlund, ordf, Anne Sjölund, vice ordf

Närvarande tjänstemän:

Catarina Dahlöf, Boel Abelson-Crossley, Tamara Spiric, Matilda Örnstedt, Louise Lindstedt, Monica Svensson, Camilla Persson, Janet Harrysson, Susanne Lundin och Jesper Dahl

Dagordning med tider och föredragande:

13:00 RS hälsar välkomna

13:15 – 14:15 Planeringsprocessen. Beskrivning av processen som helhet
(Louise Lindstedt för RS)

Presentation av det kunskapsunderlag som LN arbetat fram
(Ordförande och vice ordförande LN)

14:30 – 15:30 Framtagande av Hälso- och sjukvårdsstrategi, återkoppling till LN om
förslaget till strategi och hur medborgardialogerna spelat in
(Mats Eriksson, ordf och Lise-lotte Bensköld Olsson, 2:e vice ordf)

15:30 – 16:00 Samtal om särskilda uppdrag till LN:

- Hur gör vi Hälso- och sjukvårdsstrategin levande? Fokus på frågan om förutsättningsskapande och förebyggande arbete för god och jämlik hälsa
(Catarina Dahlöf)
- Bredband
(Ellinore Swahn)
- Språkstart
(Eva Nyhammar)

Mötet inleds med att Mats Eriksson hälsar alla välkomna.

Planeringsprocessen. Beskrivning av processens som helhet, presentation av det kunskapsunderlag som Lokala nämnder arbetat fram

- Louise Lindstedt beskriver planeringsprocessen som helhet samt informerar om vart man befinner sig just nu.

Planeringsprocessen består av flera olika faser varav "analys" och "uppföljning" är två av dessa. Just nu befinner man sig i analysfasen av planeringsprocessen inför budgetberedningen. Inför budgetberedningen 2018 så har det skett en förändring jämfört med innan. Numera äger de politiska partierna själva budgetprocessen och budgeten fastställs i april.

- Ordförande och vice ordförande för Lokala nämnder presenterar kunskapsunderlaget som arbetats fram.

Faktaunderlagen utgår ifrån halländska invånarnas behov. På länspresidiesammanträdet i maj månad fördes diskussioner kring ansvarfördelning gällande fakta- och kunskapsunderlagens utformning som sedermera arbetades fram mellan maj och juli månad. Under länspresidiesammanträdet i augusti fördes diskussioner kring slutproduktens slutgiltiga utformning. Dessa faktaunderlag presenteras för regionstyrelsens arbetsutskott vid detta sammanträde. Följande faktaunderlag presenteras:

- Minskade skillnader i hälsa
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Inkludering på arbetsmarknaden, fokus ungdomar
- Socialt hållbar samhällsplanering
- Psykisk ohälsa/psykisk hälsa
- Jämlik vård

Margareta Bengtsson, ordförande Laholmsnämnden, redogör för faktaunderlaget "*Minskade skillnader i hälsa*"

Det finns stora utmaningar som vi står inför i arbetet med att minska skillnaderna i hälsa. Minskade skillnader i hälsa är en fråga som rör många politikområden och många olika aktörer, därför krävs det en väl fungerande samverkan. Generella insatser måste anpassas efter människors enskilda behov och förutsättningar. Behoven utgår från kön, ålder, etnicitet, socioekonomi, sexuell läggning, funktionsnedsättning och boendeområde.

Jämlikhet i möjligheter ger inte nödvändigtvis jämlikhet i hälsoutfall. Därför måste välfärdssystemen kompensera för olikheter i förutsättningar.

Anna Roos, ordförande Hyltenämnden, redogör för faktaunderlaget "*Barn och ungas uppväxtvillkor*"

Allt börjar här, goda uppväxtvillkor leder till bättre förutsättningar för barn och ungdomar att klara skolgång och vardag i ett senare skede i livet. Därför måste barn och unga prioriteras i arbetet för en socialt hållbar utveckling. Alla har inte lika förutsättningar och behov, därför är det viktigt att utveckla tidiga och samordnade insatser för att kompensera för olika förutsättningar. Särskilt viktigt är att ha barnets/familjens behov i fokus. Vidare måste barnperspektivet stärkas i planeringen av Region Hallands verksamheter. Likaså måste skolverksamheten ge alla elever goda/tillräckliga förutsättningar för att lyckas i skolan. För att lyckas krävs en god och effektiv samverkan mellan region och kommunerna i Halland.

Det är angeläget att i arbetet med barn och ungas uppväxtvillkor särskilt uppmärksamma insatser för utsatta grupper, såsom barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och barn och unga till föräldrar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Lika viktigt som det är att stödja barn och unga så måste även föräldrar och föräldrastödet prioriteras, vilket leder till goda uppväxtvillkor för gruppen barn och unga.

Hans Leghammar, ordförande Halmstadsnämnden, redogör för faktaunderlaget "*Inkluderande arbetsmarknad*"

Insatser behöver göras för att öka utbildningsnivån framförallt i de delar av Halland där nivån är som lägst och framförallt handlar det om tidiga insatser. Målsättningen är att fler ska nå kunskapsmålen och fullfölja gymnasieskolan med godkända betyg. Insatser behövs för att kompensera för elevers och skolors olika förutsättningar.

För att bidra till utvecklingen av en mer öppen, jämställd och inkluderande arbetsmarknad behövs flertalet insatser genomföras såsom samverkan, praktik, validering och vägledning. Generella arbetsmarknadsinsatser är inte längre önskvärt utan vad som behövs är individanpassade insatser utifrån respektive ungdoms behov. Genom att använda sig av generella insatser så finns det en risk att samhället tappar fokus på den grupp unga som har sämst förutsättningar att få ett arbete.

Nicklas Erlandsson, ordförande Falkenbergsnämnden, redogör för faktaunderlaget "Socialt hållbar samhällsplanering"

Särskilt viktigt är att samhällsservicen ska vara tillgänglig på lika villkor för alla invånare. Den behöver vara tillgänglig utifrån varje individs förutsättningar och behov, även om den rent fysiskt inte befinner sig i närområdet. Det är av yttersta vikt att skapa naturliga mötesplatser och kontaktytor för att främja tillit och trygghet mellan invånarna i Halland. Viktigt att beakta är att ingen ensamt äger frågan "socialt hållbar samhällsplanering". Alla är medskapare och det krävs samverkan mellan region, kommun, civilsamhälle och föreningsliv för att få till stånd en socialt hållbar samhällsplanering.

Kristian Olsson Johansson, ordförande Kungsbackanämnden, redogör för faktaunderlaget "Psykisk hälsa – psykisk ohälsa"

Insatser på många olika arenor i samhället krävs för att ett ökat psykiskt välbefinnande. Särskilt viktigt är att arbetet med psykisk hälsa omfattar hela kedjan, från hälsofrämjande och förebyggande åtgärder till tidiga insatser, vård och behandling. Värt att uppmärksamma är att tidiga insatser är viktiga samt krävs både generella och riktade insatser i förskola och skola för att främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa. Tillika är det angeläget att förbättra den psykosociala arbetsmiljön och minskad stressen i arbetslivet för att öka invånarnas välbefinnande och främja invånarnas psykiska hälsa.

Det är viktigt med förebyggande insatser för att motverka psykisk ohälsa och dessa måste ständigt förbättras liksom systemen för att hantera risken för självmord.

Samverkan mellan olika aktörer som kommer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer, asylsökande och nyanlända, måste förbättras. Detta för att främja den psykiska hälsa i redan utsatta grupper.

I Kungsbacka kommer man starta ett projekt där alla styrelser, nämnder och förvaltningar kommer arbeta och samverka kring att motverka psykisk ohälsa mellan åldrarna 0 – 29 år i kommunen.

Helen Ung Le, vice ordförande Kungsbackanämnden, redogör för faktaunderlaget "Jämlig vård"

Jämlig vård behöver integreras i all form av styrning, ledning och samverkan för att nå önskad effekt. Hälso- och sjukvården är en av arenorna där det behövs insatser för att utjämna hälsoklyftorna i Halland. Återigen kan dessa klyftor utjämnas med hjälp av tidiga insatser. Likaså krävs både generella och riktade insatser för att uppnå en mer jämlig vård. Prioriteringar ska ske utifrån de som har störst behov av hälso- och sjukvård. Således är det viktigt att mäta och följa upp ojämlik vård. Utifrån Lokala nämnders dialoger kring Hälso- och sjukvårdsstrategin så anses följande som särskilt viktigt för de halländska invånarna:

- ett gott bemötande, god tillgänglighet, kontinuitet och kompetent personal
- information utformas utifrån individens förutsättningar

- Att vården är sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående

Sammanfattning av Lokala nämnders faktaunderlag 2018

Särskilt viktigt är att..

- arbeta fram **tidiga** och **konkreta** insatser är stort
- utveckla **långsiktig gränsöverskridande samverkan** och **dialog** med och mellan Region Halland, kommunerna, näringslivet och civilsamhället.
- utveckla **samordnade, samtidiga** och **sammansatta** insatser
- **ta tillvara** resultatet från den nationella kommissionen för jämlik hälsa

Reflektion och diskussion

En fråga som lyftes var "vad saknas och vad måste till för att etablera samverkansstrukturer?"

Flertalet deltagare var eniga om att man är väldigt organisationsfokuserade vilket gör att "stuprörstänket" ofta tar överhand, som i sin tur försvårar tvärsektoriell samverkan. Utgångspunkten vid all form samverkan är att ha individen i fokus istället för organisatoriska strukturer och skiljelinjer. Man måste våga göra fel och man måste även våga testa något nytt för att bryta organisationstänket, i syfte att etablera tvärsektoriell samverkan. Man måste även låta samverkan få ta tid innan man kan skörda resultatet samverkansprocessen. En annan synpunkt som lyftes var att använda nuläges-omvärldsanalys på ett mer strategiskt sätt. Det vill säga att man tar del av andras samverkansarbete och bryter ned detta i mindre beståndsdelar för att identifiera olika framgångsfaktorer.

Man måste arbeta mer gemensamt med flera insatser gentemot specifika målgrupper inom respektive kommun. Ett sätt är att respektive nämnd genomför piloter som sedan och utvärderas för att därefter breddinföras. Viktigt är att inte släppa taget om analysen innan man får ned ohälsotalen. Idag besitter vi en stor kunskap om vuxnas levnadsvillkor och hälsa medan kunskapen om barn och ungas hälsa och levnadsvillkor är desto mindre. För att främja barn och ungas levnadsvillkor i ett senare skede i livet krävs tidiga insatser. Detta kan ske genom gemensamma bedömningsteam inom hälso- och sjukvården men då måste man våga släppa organisationsstrukturen och börja tänka på tvärsektoriell samverkan med individen i centrum.

Sammanfattning

- Sluta tänk organisation utan tänk individ. Detta möjliggör samverkan mellan organisationerna.
- Prestigelöshet mellan kommuner och region är en förutsättning. Individen ska vara i centrum.

- Samverkansuppdraget måste komma från ledningen med tydliga direktiv.
- Politik och ledning måste stödja verksamheternas arbete och uppmuntra till tvärssektoriell samverkan.

Presentationsunderlaget biläggs till dagens minnesanteckningar.

Framtagande av Hälso- och sjukvårdsstrategi, återkoppling till Lokala nämnder om förslaget till strategi och hur medborgardialogerna spelat in

Mats Eriksson och Lise-lotte Bensköld Olsson informerade om hur invånardialogerna spelat in i framtagandet av hälso- och sjukvårdsstrategin.

Lokala nämnder fick i uppdrag av regionstyrelsen att under mars och/eller april 2016, i samarbete med arbetsgruppen för hälso- och sjukvårdsstrategin, genomföra invånardialoger utifrån förutbestämda frågeställningar samt att redovisa en samlad rapport senast 31 maj 2016. Sammanlagt genomförde lokala nämnder 24 stycken dialoger. Det som anses särskilt viktigt för invånarna är bemötande, tillgänglighet, information, kompetens och kontinuitet. Resultatet från lokala nämnders dialogarbete har inkorporerats i startegins olika delmål.

Hälso- och sjukvårdsstrategin är ett styrande dokument och sträcker sig från 2017 – 2025. Strategin ger en långsiktig inriktning för regionens hälso- och sjukvård. Strategin omfattar konkreta mål med tillhörande indikatorer för kontinuerlig uppföljning och strategin kommer att kopplas in i verksamhetsplaneringen med start 2017.

Inriktningsbeslut gällande strategiska val, prioriteringsområden med mera fattades i HSU 21 juni.

Framtagandet av strategin inleddes med att etablera plattformen för strategiarbetet (okt-feb/mars) och därefter beslutade man om strategiska val och prioriteringar (mars-juni). Just nu ska strategin beredas och planering och genomförande av prioriteringarna har påbörjats. Det strategiska ramverket ser ut enligt följande:

- Vision -> mål -> delmål-> strategiska val/verktyg för att nå målen-> prioriteringsområden.

Presentationsunderlaget biläggs till dagens minnesanteckningar.

Samtal om möjliga särskilda uppdrag till Lokala nämnder 2017:

Catarina Dahlöf informerar om hur gör vi Hälso- och sjukvårdsstrategin levande? Fokus på frågan om förutsättningsskapande och förebyggande arbete för god och jämlik hälsa.

För att göra hälso och sjukvårdstrategin mer levande krävs det att Region Hallands olika strategier dockar i varandra. Tillika måste strategierna genomsyra verksamheternas arbete för god och jämlik hälsa, på så sätt skapas förutsättningar för en levande hälso- och sjukvårdsstrategi. För att skapa en god och jämlik hälsa i hela Halland krävs det att hälso-och sjukvårdsstrategin diskuteras och implementeras tillsammans med de halländska kommunerna. I detta arbete har lokala nämnder haft en jätte viktig roll, vilket de också kommer ha i framtiden. För att strategin ska kunna genomsyra arbetet och få genomslag så bör de individer som deltagit i dialogerna få en återkoppling, gällande hur deras åsikter upptagits i hälso- och sjukvårdstrategin.

Ellinore Swahn informerar om bredbandsarbetet

Den satsning som görs gällande bredbandsutbyggnaden är en viktig infrastrukturssatsning och del av digitaliseringen i Halland. Målet med bredbandsutbyggnaden är att 90 % av invånarna ska ha tillgång till 100 mbit bredband år 2020. Bredbandssatsningen har inget egentligt egenvärde utan satsningen möjliggör att invånarna kan ta del av digitaliseringens uttalade nyttor, det vill säga att satsningen skapar ett mervärde för de halländska invånarna. Den stora utmaningen är att få fler att ansluta sig till detta erbjudande. Särskilt viktigt är att öka anslutningsgraden bland de halländska hushållen, eftersom att utbyggnadstakten styrs utifrån efterfrågan.

För att kunna öka anslutningsgraden så ställdes frågan ifall lokala nämnder skulle kunna tänka sig att vara ambassadörer av kunskapen och nyttan med digitaliseringen och bredbandsutbyggnaden? Representanterna var delvis positiva till att sprida kunskapen vidare genom dialoger och i andra forum. Dock är det oerhört viktigt att representanterna får en gedigen kunskapsutbildning och tillräcklig information om vad som ska spridas vidare.

För att öka anslutningsgraden är det särskilt viktigt att lyfta frågan i ett större perspektiv. Till exempel genom att koppla ihop bättre hälsa och bredbandsfrågan, genom att betona vikten av stabil uppkoppling för att kunna ta del av flertalet e-hälsotjänster.

För att denna insats ska bli lyckas krävs:

- Att representanterna från lokala nämnder får gedigen kunskap och information om nyttorna med digitaliseringen och bredbandsutbyggnaden.
- Ett klart och tydligt uppdrag om vilken kunskap och information som ska spridas samt på vilket sätt.

Eva Nyhammar informerar om arbetet med Språkstart

Förvaltningen Kultur och skola har fått i uppdrag att genomföra och samordna arbetet med Språkstart Halland. Språkstart Halland är ett paraplynamn för hela språkstartsarbetet som bedrivs ute i respektive kommun. Forskning visar hur viktigt det är med tidiga insatser för att främja små barns språkutveckling samt att skillnaderna i språkutveckling ökar om inte tidiga insatser genomförs. Likaså visar forskningen att barn med språksvårigheter halkar efter om inte tidiga insatser genomförs, vilket innebär att dessa individer har sämre förutsättningar att klara exempelvis skolgången och ta till sig viktig information. Språkstartsarbetet har redan visat på goda resultat men det krävs långsiktiga satsningar. För att arbete ska nå önskat resultat och effekt krävs samverkan mellan flertalet aktörer såsom kommun, region, studieförbund med mera, vilket ses som en stor utmaning. Därför bör möjligheterna undersökas om Kultur och skola samt lokala nämnder kan inleda en samverkansrelation, gällande språkstartsarbetet.

Regionen finansierar halva beloppet och respektive kommun som vill ansluta finansierar resterande belopp. Totalt kommer projektet kosta 12 miljoner innan det är fullt utbyggt och det beräknas ta cirka tre år innan stadig verksamhet kan etableras.

Vid anteckningarna

Susanne Lundin och Jesper Dahl